

ŠTA SE MOŽE UČINITI KAKO BI SE SPREČILA GRABEŽ?

Grabež se retko dešava pažljivom pčelaru. On će preduzeti sve što je u njegovoj moći da to spreči, posebno u bespašnom periodu. Mnogo je efikasnije predvideti mogućnost pojave grabeži i preduzeti preventivne mere nego je pokušati zaustaviti kada ona započne. Evo nekoliko strategija koje mogu funkcionisati - barem ponekad.

Smanjite ulaze čim primetite prestanak dotoka nektara. Pčele mogu uspešno da odbrane svoju košnicu ako imaju dovoljan broj i strukturu pčela, a mali ulaz. Naša pčela, karnika (*Apis mellifera canica*) nije sklona grabeži za razliku od italijanske žute (*Apis mellifera ligustica*). Tu smo mirniji, ako se ima u obzir da je na našim prostorima zastupljena samo karnika. Košnice bez matice su u većoj opasnosti, zato treba proveriti prisustvo matice kako se približava bespašni period. Činjenično je stanje, da hranilice koje se nalaze u delu košnice gde je moguć prilaz tuđica, potencijalna opasnost za ovaj problem na pčelinjaku. Tokom prihrane usled nedostatka nektara, ako je neophodno, koristite zatvoren tip hranilice kojoj mogu da priđu samo pčele iz košnice koja se hrani. Izbegavati selektivnu prihranu gde se samo neke košnice prihranjuju, a neke ne. Slabi rojevi su većoj opasnosti. Treba krajem jula i u avgustu obratiti pažnju na razlog slabog razvijanja ponekih rojeva. Savet je spojiti ih. Nije bitno brojno stanje na pčelinjaku, važna je jačina, snaga i zdravlje pčela.

Izbegavati dugo otvaranje i rad na košnicama u bespašnom periodu. Ako je zaista neophodno da se obave neke apitehničke mere u periodu kada nema dotoka nektara iz prirode, pčelar treba brzo da obavi taj posao i nikada ne ostavlja okvire sa medom izložene pčelama.

Ne postavljati rojeve ispred jakih društava već pozicija rojeva treba da je iza leta društava.

Urednica časopisa "Beogradski pčelar";

Dr Biljana Stamenković